

Trends in IT

Vertrouwen is goed, controle is beter

De krantenkoppen liegen er niet om: Persoonlijke gegevens van miljoenen burgers op straat; 50.000 uitkeringen niet op tijd; 750.000 loonaangiften zoek; Paspoortchip gekraakt; OV-chipkaart slecht beveiligd; Stemcomputer deugt niet; KPN-netwerk dagenlang plat; ICT-puinhoop bij gemeente Amsterdam. Wat is er aan de hand? 'IT is tot in de haarvaten van onze maatschappij doordrongen. Het internetgebruik in Nederland is het grootst in heel Europa. Door de complexiteit van onze IT-infrastructuur en de zware belasting daarvan hebben we ook veel meer last van IT-problemen dan andere landen. Het systeem kraakt in z'n voegen.'

Paul Overbeek (zie kader) ziet meer oorzaken voor de recente IT-uitglijders. 'Organisaties verliezen het zicht op de risico's die zij lopen. Risicomanagement krijgt niet de prioriteit die het verdient, onder andere doordat de werkdruk op het middenmanagement zo groot is. Structurele oplossingen verdwijnen in de waan van de dag en de interne controle wordt steeds meer uitgekleeft. De mens is de zwakste schakel. En door de lossere bedrijfsstructuren, zoals jobhoppen en flexibel werken, wordt die schakel steeds zwakker. Dat betekent dat we de informatievoorziening zo min mogelijk afhankelijk moeten maken van het individu, en dus meer moeten borgen in de techniek of processen. Daarnaast moeten IT-serviceverleners én opdrachtgevers samen verantwoording nemen voor het slagen van vernieuwingsprojecten. Ook op langere termijn.'

Prove me

Onder informatiebeveiliging verstaat Paul het hele pakket van maatregelen waarmee een organisatie de betrouwbaarheid van de informatievoorziening waarborgt en het security-managementproces dat daarvoor nodig is. Het beheersen van risico's: dat is de kunst. Het vak heeft de afgelopen tien jaar een enorme ontwikkeling doorgemaakt. 'Het begon met een fase van 'tell me', daarna volgde 'show me' en nu zitten we in de fase van 'prove me'. Dat betekent dat organisaties moeten aantonen dat zij de IT-risico's beheersen. Ongeveer vijf jaar geleden gingen klanten inzicht eisen in het risicomanagement van service providers, overheden en beursgenoteerde ondernemingen. Nu heerst het Leninistische adagium 'Vertrouwen is goed, controle is beter'. Vandaar dat de IT-auditor-opleidingen zo populair zijn.'

Kennis

Dat de IT-problemen in Nederland steeds urgenter worden, blijkt wel uit het feit dat de kranten er vol van staan en dat het onderwerp op de politieke agenda staat. Kennelijk zijn we voldoende doordrongen van het belang ervan, maar waarom worden we de problemen niet de baas? 'In Nederland lopen we voorop op het gebied van informatiebeveiliging, maar helaas groeit onze afhankelijkheid van informatievoorziening harder dan onze kennis. En we zijn niet bereid van elkaars fouten te leren. Neem het Electronisch Patiënten Dossier dat na twintig jaar nog steeds niet van de grond is. In Engeland is dat al twee keer mislukt, maar wij leren daar niet van. Informatiebeveiliging krijgt wel steeds meer aandacht in de opleidingen, maar in heel Europa is het aanbod veel te klein en te gefragmenteerd. Bovendien melden zich te weinig nieuwe studenten om aan de groeiende vraag naar professionals te voldoen.'

Privacy

Informatiebeveiliging raakt ons allemaal, niet in de laatste plaats omdat onze privacy in het geding is. Toch lijken Nederlandse gebruikers zich niet echt bewust te zijn van de risico's die bijvoorbeeld internet met zich meebrengt. 'Nederlanders hebben een vreemde verhouding met privacy. Ten opzichte van de autoriteiten zijn we behoorlijk achterdochtig, maar als we airmiles kunnen sparen, of als we met elkaar chatten of enquêtes invullen, verstrekken we zonder enig probleem al onze persoonlijke gegevens. Creditcardinfo en e-mailadressen vullen we vol vertrouwen in op allerlei sites, en juist die gegevens worden snel misbruikt. Voeg dat bij het feit dat virusschrijvers en anti-virusschrijvers elkaar steeds dichter naderen en je begrijpt dat de problemen zich opstapelen.'

Dr. Ir. Paul Overbeek RE is oprichter en partner van OIS Information Risk & Security Management, docent bij verschillende universiteiten in Amsterdam, Eindhoven en Rotterdam en gastdocent bij Europese universiteiten. Paul heeft vanaf 1980 ervaring opgedaan op het gebied van informatiebeveiliging, onder andere als directeur van KPMG Information Risk Management en programmaleider informatiebeveiliging bij TNO.

Nederland is internationaal koploper op het gebied van informatiebeveiliging. Tegelijkertijd lopen we hopeloos achter.

Dat zegt Paul Overbeek en vele andere deskundigen met hem.

De IT-problemen buitelen over elkaar heen, vechtend om voorrang in pers en politiek. Niet alleen organisaties worden erdoor geschaad, beveiliging, waarom worden we de problemen dan niet de baas? De roep om standaardisatie, structuur en controle wordt steeds sterker.

